

Postup v prípadoch sexuálneho zneužívania klerikom, členom inštitútu zasväteného života alebo spoločnosti apoštolského života a ktorýmkoľvek veriacim, ktorý zastáva úrad alebo službu v Cirkvi

Smernica Konferencie biskupov Slovenska

Preambula

Katolícka cirkev v Slovenskej republike si je vedomá svojej povinnosti ohlasovať evanjelium a viesť a posväcovať Boží ľud príkladom mravného osobného života tých, ktorí prijali sviatosť vysviacku alebo sa zasvätili Bohu. Preto bolestne všetci veriaci, predovšetkým biskupi ako nástupcovia apoštolov, vnímajú prípady, v ktorých bolo preukázané sexuálne zneužitie maloletých klerikmi, zasvätenými osobami a veriacimi účinkujúcimi v mene Cirkvi. Vo vedomí svojej zodpovednosti ochraňovať akékoľvek osoby pred násilným konaním, v snahe byť príkladom transparentnosti aj v oblasti spolupráce s kompetentnými civilnými autoritami, Konferencia biskupov Slovenska vydáva na podnet Svätej stolice túto smernicu.

Medzi základne princípy tejto smernice patrí úsilie venované obetiam, aby nedochádzal k ďalším zneužívaniam; vypočutie, prijatie a sprevádzanie obetí; spravodlivosť a pravda, transparentnosť a komunikácia; účinné a rýchle vyšetrenie prípadov zneužívania a aktívna spolupráca s civilnými autoritami.

Táto smernica je vydaná na základe Obežníka na pomoc biskupským konferenciám pri príprave smerníc, ako postupovať v prípadoch sexuálneho zneužívania mladistvých klerikmi, zverejneného v úradnom vestníku Apoštolskej Stolice *Acta Apostolicae Sedis* číslo 103 z roku 2011, strana 406 – 412.

Táto Smernica aplikuje normy Kódexu kanonického práva (CIC) a Kódexu kánonov východných cirkví (CCEO) spolu s poslednými úpravami z roku 2021 vykonanými apoštolskou konštitúciou *Pascite gregem Dei*. Táto smernica ďalej aplikuje Motu proprio sv. pápeža Jána Pavla II. z roku 2001 *Sacramentorum sanctitatis tutela* revidované pápežom Benediktom XVI. v roku 2010 (SST) a Motu proprio pápeža Františka z roku 2019 *Vos estis lux mundi* (VELM). Táto smernica zohľadňuje usmernenia uvedené vo *Vademecum o niektorých bodoch postupu v prípadoch sexuálneho zneužívania maloletých spáchaných klerikmi* (VAD) vydaného Kongregáciou pre náuku viery v roku 2020 v platnom znení.

Článok 1

Výklad pojmov

1. V tejto smernici sa pod pojmom „maloletý“ – rozumie každá osoba, ktorá ešte nedovršila osemnásť rokov alebo tá, ktorá jej je zo zákona rovná (VELM, čl. 1 § 2). Zároveň na roveň maloletej osoby je postavená:
 - a) „osoba s trvale zníženou schopnosťou užívania rozumu“ (SST, čl. 6 § 1);

- b) „*zraniteľná osoba*“ – t. j. každá osoba, ktorá je chorá, fyzicky alebo psychicky obmedzená alebo zbavená osobnej slobody, čím sa fakticky, hoci len príležitostne, zníži jej schopnosť chápať alebo chcieť alebo akokoľvek odolávať útoku (VELM, čl. 1 § 2).

2. Táto smernica rozumie pod pojmom delikt sexuálneho zneužívania voči maloletým:

- a) „*dotykové sexuálne zneužívanie*“ – pohlavný styk (akákoľvek forma), dotýkanie sa alebo pokus o dotýkanie sa erotogénnych zón obeť, nútenie obeť dotýkať sa erotogénnych zón obvineného, obnažovanie obeť, kúpanie sa s obeťou s cieľom fyzického zblíženia, fyzické nežnosti spôsobujúce distress a iné im podobné skutky;
- b) „*bezdotykové sexuálne zneužívanie*“ – ukazovanie pornografických materiálov obeť prostredníctvom fotografií (tu patrí aj pedopornografický materiál, čiže akékoľvek zobrazovanie maloletého, nezávisle od použitého prostriedku, zapojeného do výslovne sexuálnych aktivít, či už reálnych alebo simulovaných, a akékoľvek zobrazovanie pohlavných orgánov maloletých na prevažne sexuálne ciele, videí, časopisov, emailov); obťažovanie prostredníctvom obscénnych telefonických hovorov, emailov, sociálnych sietí či sms-správ; obnažovanie (exhibicionizmus) pred obeťou; špehovanie intímnych úkonov obeť a narušovanie súkromia (prezliekanie, toaleta, kúpanie); slovné a citové zneužitie sexuálnej povahy, návrhy na sexuálnu aktivitu, vtipy, dôvernosti patriace iba do dospelého sexuálneho vzťahu; grooming a iné im podobné skutky.

3. Táto smernica pod pojmom cirkevná autorita rozumie:

- a) *Diecézny/eparchiálny biskup, administrátor diecézy/eparchie, vojenský ordinár.*
- b) *Predstavený inštitútu zasväteného života alebo spoločnosti zasväteného života.*

Článok 2

Preventívne opatrenia

4. Cirkevné autority majú pre svojich podriadených zabezpečiť: všeobecné opatrenia, za ktoré sa považuje predovšetkým organizovanie kurzov a seminárov o vytváraní bezpečného prostredia pre maloletých v spolupráci s rodičmi, civilnými autoritami, pedagógmi a inými organizáciami. Taktiež majú zabezpečiť informovanie o tom, čo je sexuálne zneužívanie, ako ho identifikovať, aké sú techniky groomingu, ako nahlásiť podozrenie zo sexuálneho zneužívania civilným a cirkevným autoritám. Špecifické opatrenia, ako je formácia a vzdelávanie osôb pracujúcich v cirkevných spoločenstvách s maloletými.
5. Osobitná starostlivosť a pozornosť sa má venovať výberu kandidátov posvätného rádu a zasväteného života ako aj ich zdravej ľudskej, psychologicko-

afektívnej a duchovnej formácii. Kandidáti majú byť vždy povinní podrobiť sa posúdeniu odborníka, ktorý môže vylúčiť, že kandidát je postihnutý sexuálnymi deviáciami alebo poruchou osobnosti alebo inými psychickými poruchami, ktoré môžu ovplyvniť kontrolu sexuálnych impulzov alebo predpokladať nevhodné sexuálne správanie. Taktiež treba prísne dbať na výmenu informácií, úplných a pravdivých, týkajúcich sa tých kandidátov kňazstva a zasväteného života, ktorí prechádzajú z jedného seminára do druhého, ako aj kňazov a zasvätených prechádzajúcich medzi rôznymi diecézami alebo medzi rehoľnými inštitútmi. Formácia v tejto oblasti má pokračovať aj po kňazskej vysviacke a rehoľných sľuboch.

6. Nech sa vysluhovanie sviatosti zmierenia vykonáva v spovedniciach alebo v takých spovedných miestnostiach, ktoré vylučujú akékoľvek rozumné podozrenie na možnosť sexuálneho zneužitia maloletých.
7. Nech sa v rámci prípravy budúcich učiteľov náboženstva a katechétovej venuje náležitá pozornosť aj otázkam sexuálneho zneužívania maloletých.
8. Pracovníci zodpovední za personálne obsadenie akejkoľvek činnosti s deťmi a s mládežou v cirkvi majú postupovať pri výbere kandidátov s obozretnosťou vrátane vyžiadania si hodnotenia z predchádzajúcich pôsobísk kandidáta.

Článok 3

Nahlásenie sexuálneho zneužívania

9. Nahlásenie o podozrení zo spáchania deliktu sexuálneho zneužívania Čl. 1 bod 2 tejto smernice má povinnosť podať každý, kto má informáciu alebo dôkazy, na základe ktorých sa môže domnievať, že bol takýto delikt spáchaný. Ktokoľvek sa dozvie informácie ohľadne spáchania takého deliktu, má to nahlásiť civilnej autorite podľa noriem civilného práva a cirkevnej autorite. Pri nahlasovaní cirkevnej autorite sa z hľadiska kompetencie uprednostňuje tá cirkevná autorita, ktorej je obvinený podriadený, alebo cirkevná autorita tej inštitúcie, kde bol spáchaný delikt. Cirkevná autorita má zabezpečiť, aby bol systém nahlasovania ľahko prístupný tým, ktorí chcú delikt nahlásiť a to poverením kontaktných osôb a zabezpečením informácie o možnostiach nahlasovania na internetovej stránke cirkevnej inštitúcie.
10. Nahlásenie sa má uskutočniť písomne, elektronicky, prípadne ústne. Ak ide o ústne nahlásenie, má byť zapísané za prítomnosti aspoň dvoch osôb, poverených cirkevnou autoritou. Oznamovateľ má právo požiadať o kópiu záznamu o uskutočnenom nahlásení alebo o potvrdenie o prevzatí nahlásenia odoslaného písomne alebo elektronicky.
11. Z nahlásenia musí byť zjavné, komu je adresované, kto spáchal delikt a akej veci sa týka. Má obsahovať označenie poškodenej osoby a obvineného a musí byť uvedený dátum a podpis. Je vhodné aby oznámenie obsahovalo čo najviac

údajov, ako je miesto, čas a ďalšie okolnosti, kedy bol delikt spáchaný, vek poškodenej osoby v čase spáchania deliktu, označenie iných zapojených osôb do informácii o delikte, rovnako ako ďalšie podrobnosti, ktorá môže byť užitočná pre zaistenie starostlivého vyhodnotenia faktov. Ak nahlásenie nemá predpísané náležitosti, cirkevná autorita vyzve oznamovateľa, ak je známy, k ich doplneniu. K tomu mu určí primeraný čas.

12. Neúplne nahlásenie, ktoré sa nepodarilo doplniť, ako aj anonymné oznámenie sa prešetrí len vtedy, ak na jeho základe sa dá dôjsť k záveru, že sa jedná o pravdepodobné podozrenie zo spáchania deliktu uvedeného v Čl. 1 bod 2. Inak sa takéto nahlásenie archivuje v tajnom archíve.
13. Cirkevná autorita a ňou poverené osoby zachovávajú úradné tajomstvo. Oznamovateľovi, poškodenej osobe ani svedkom nemôže byť uložený žiadny záväzok mlčanlivosti ohľadne skutočností týkajúcich sa skutkov.
14. Spovedné tajomstvo je nedotknuteľné. Spovedné tajomstvo a informácia, ktorá bola ústne alebo písomne zverená pod podmienkou mlčanlivosti osobe poverenej pastoračnou starostlivosťou, nezaväzuje k oznamovacej povinnosti civilným orgánom Slovenskej republiky.

Článok 4 **Predbežné vyšetrenie**

15. Ak z nahlásenia vyplýva nutnosť preveriť podozrenia zo spáchania deliktu, cirkevná autorita rozhodne o začatí predbežného vyšetrenia. Účelom predbežného vyšetrenia je zhromaždiť podklady pre to, aby cirkevná autorita mohla urobiť záver o odôvodnení podozrenia zo spáchania deliktu.
16. Pred začiatkom predbežného vyšetrenia cirkevná autorita menuje inštruktora a notára a určí ich právomoci. Inštruktor nemôže byť v tejto veci sudcom v súdnom trestnom konaní alebo delegátom alebo prísediacim v administratívnom trestnom konaní.
17. Inštruktor pri predbežnom vyšetrení postupuje v súlade s kanonickým právom, ale tak, aby jeho činnosť nemarila alebo nenarušovala prípadnú činnosť civilných orgánov činných v trestnom konaní.
18. Inštruktor, notár a ďalšie osoby, ktoré sa pri predbežnom vyšetrení stretnú s poškodenou osobou, majú povinnosť rešpektovať jej osobnosť a dôstojnosť, pristupovať k nej zdvorilo, šetrne a podľa možností jej vyjsť v ústrety tak, aby nedochádzalo k prehlbovaniu ujmy/škody, ktorá jej mohla byť spôsobená. Otázky smerujúce do intímnej oblasti je možné klásť len pokiaľ je to nevyhnutné pre objasnenie vyšetrovanej veci. Otázky musia byť položené ohľaduplne, vzhľadom k veku a osobnému stavu poškodenej osoby a pokiaľ možno vyčerpávajúcym spôsobom, aby nebolo potrebné opakovať vypočúvanie.

19. Poškodená osoba má právo si zvoliť, či chce pri vyšetrowaní prípadu vypovedať pred inštruktorom mužom alebo ženou. Môže to uviesť už do oznámenia, a pokiaľ tak neurobí, inštruktor ju o tejto možnosti informuje.
20. Ak je poškodená osoba vo veku menej ako 18 rokov alebo jej svojprávnosť bola súdom obmedzená, môže byť vypočúvaná iba v prípade, že sa nedokázu zistiť dostatočné podklady pre ďalší priebeh konania. V takom prípade ju má sprevádzať zákonný zástupca dieťaťa, opatrovník osoby alebo iná dospelá osoba. Otázky majú byť kladené šetrne a ich formulácia nech sa prispôsobí veku, osobným skúsenostiam a psychickému stavu takejto osoby. Otázky smerujúce do intímnej sféry sa kladú iba v nevyhnutnom rozsahu. K vypočúvaniu môže byť prizvaný detský psychológ, prípadne iný odborník majúci skúsenosti s výchovou mládeže alebo s duševne postihnutými osobami. Osoby, ktoré boli prizvané, môžu navrhnúť prerušenie vypočúvania alebo jeho ukončenie, pokiaľ by samo vypočúvania alebo pokračovanie v ňom malo nepriaznivý vplyv na psychický stav vypočúvanej osoby.
21. Pri vypočúvaní obvineného inštruktor rešpektuje jeho právo zvoliť si advokáta a byť vypočúvaný v jeho prítomnosti.
22. Inštruktor overí skutočnosti tvrdené poškodenou osobou pozorným vypočúvaním svedkov a zaistením ďalších dôkazov. Vyšetrowanie sa zameriava na zistenie, či sa skutok stal, či ho spáchal obvinený a na overenie podstatných okolností jeho spáchania.
23. Vypočúvanú osobu s výnimkou obvineného inštruktor pred výsluchom poučí o kánonickoprávnych i trestnoprávnych následkoch krivého obvinenia. Inštruktor všetky vypočúvané osoby informuje, že skutočnosti, o ktorých bude vypovedať, môžu byť predmetom trestného oznámenia civilným orgánom činným v trestnom konaní.
24. Z vypočúvania sa vyhotoví písomný zápis, v ktorom bude uvedené meno a priezvisko vypočúvaného, potvrdenie o poučení podľa Čl. 4 bod 23 tejto smernice, obsah jeho výpovede, dátum, miesto a čas vykonaného výsluchu, podpisy vypočúvaného, inštruktora, notára, prípadne ďalších prítomných osôb.
25. Vypočúvaný poškodený môže požiadať, aby boli údaje o jeho bydlisku, adrese doručenia, telefónnom čísle, e-mailovej adrese, príp. ostatných kontaktných údajov uvedené tak, aby sa s nimi nemohol oboznámiť obvinený.
26. Ak inštruktor nadobudne presvedčenie, že zhromaždené poznatky sú dostatočné k posúdeniu, či je podozrenie zo spáchania deliktu obvineným dôvodné alebo ak zhromaždí všetky dostupné informácie, zhrnie priebeh vyšetrowania, získané poznatky a svoje vyjadrenie v stručnom zhodnotení a odovzdá ho cirkevnej autorite, ktorá ho poverila vyšetrowaním.

27. Ak považuje cirkevná autorita predbežné vyšetovanie za dostatočné, vydá dekrét o jeho ukončení. Dĺžka predbežného vyšetovania by nemala bez vážneho dôvodu presiahnuť tri mesiace.
28. Po ukončení predbežného vyšetovania s akýmkoľvek výsledkom vo veci deliktu vyhradeného Dikastériu pre náuku viery, má cirkevná autorita povinnosť čo najrýchlejšie odovzdať overenú kópiu spisu Dikastériu pre náuku viery. K nej pripojí doplňujúcu tabuľku, ktorá je prílohou Vademeca, svoje zhodnotenie výsledkov vyšetovania a prípadný návrh, akým spôsobom postupovať. Potom vyčká na ďalšie pokyny Dikastéria pre náuku viery. Cirkevná autorita zároveň oznámi skutočnosť, že došlo k nahláseniu spáchania deliktu a jeho šetreniu, Komisii KBS pre ochranu maloletých. Urobí tak bezodkladne alebo ku koncu kalendárneho roka.
29. O oznámení záležitosti Dikastériu pre náuku viery alebo o rozhodnutí zahájiť vo veci súdny alebo administratívny trestný proces informuje cirkevná autorita poškodenú osobu (prípadne jej zákonného zástupcu alebo opatrovníka), oznamovateľa a obvineného, a to do 30 dní od oznámenia alebo rozhodnutia. Môže ich upovedomiť aj o tom, že danú vec oznámila orgánom činným v trestnom konaní.
30. Po ukončení predbežného vyšetovania vo veci deliktu nevyhradeného Dikastériu pre náuku viery rozhodne diecézny biskup o ďalšom postupe sám alebo po konzultácii s príslušným dikastériom Rímskej kúrie. Rozhodnutie zdôvodní a oznámi obvinenému, oznamovateľovi a poškodenej osobe, prípadne jej zákonnému zástupcovi alebo opatrovníkovi. Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať rekurz na Dikastérium pre náuku viery podľa kán. 1737 CIC alebo kán. 997 CCEO.
31. Odporúča sa, aby cirkevná autorita informovala Dikastérium pre náuku viery o skutočnosti, že došlo k oznámeniu o spáchaní deliktu a o rozhodnutí nezačať predbežné vyšetovania kvôli jeho zjavnej neodôvodnenosti takého oznámenia.

Článok 5

Spolupráca s civilnými autoritami

32. V prípade nahlásenia deliktu podľa Čl. 1 bod 2 tejto smernice Cirkevná autorita overí, či má oznamovaciu povinnosť voči orgánom činným v trestnom konaní. Pokiaľ áno, splní ju. Oznámenie civilným autoritám môže uskutočniť aj v prípade, keď oznamovaciu povinnosť nemá, ale s ohľadom na okolnosti prípadu to považuje za vhodné.
33. Ak oznámenie neobsahuje dostatok informácií k posúdeniu, či by sa mohlo jednať o trestný čin, pri ktorom vzniká oznamovacia povinnosť voči civilným

orgánom činným v trestnom konaní, cirkevná autorita najprv vykoná predbežné vyšetrovanie a potom rozhodne na základe jeho výsledku.

34. Pokiaľ sa cirkevná autorita o podozrení zo spáchania deliktu dozvie na základe už prebiehajúceho trestného konania pred civilnými orgánmi, bude postupovať podľa Čl. 4 tejto smernice. Predbežné vyšetrovanie sa musí vykonať nezávisle od vyšetrovania zo strany civilných orgánov. Ak má cirkevná autorita k dispozícii právoplatný odsudzujúci respektíve oslobodzujúci rozsudok civilného súdu, neodkladne túto skutočnosť oznámi Dikastériu pre náuku viery.
35. Povinnosť oznámiť získané informácie orgánom činným v trestnom konaní zaniká len výnimočne, a to na základe výslovného želania poškodenej osoby, prípadne jej zákonných zástupcov. Dôvody upustenia od oznámenia skutočností si vyžadujú presnú dokumentáciu, ktorá musí byť riadne podpísaná obeťou, prípadne jej zákonnými zástupcami. Ak sa stanovisko poškodenej osoby, prípadne jej zákonných zástupcov zmení, musí to písomne oznámiť cirkevnej autorite.
36. Nahlásenie o podozrení zo spáchania deliktu cirkevnej autorite nezbavuje osobu, ktorá má vedomosť o delikte, oznamovacej povinnosti voči civilným orgánom činným v trestnom konaní, pokiaľ to ukladá právny poriadok Slovenskej republiky.
37. Cirkevná autorita spolupracuje s civilnými orgánmi činnými v trestnom konaní pri vyšetrovaní deliktov podľa Čl. 1 bod 2 tejto smernice a ak je požiadaná, aby predložila dokumenty pochádzajúce z cirkevného vyšetrovania, urobí tak v tej miere, v ktorej je to potrebné pre orgány činné v trestnom konaní.
38. Odpovedať na otázky médií a informovať o prebiehajúcom predbežnom vyšetrovaní alebo trestnom procese má len osoba poverená cirkevnou autoritou. Tá zodpovedá za to, že zverejnením informácií nebude marené cirkevné alebo civilné vyšetrovanie, alebo ohrozená dobrá povest' alebo bezpečnosť poškodenej osoby či obvineného ani žiadnej inej osoby, ktorá sa zúčastňuje vyšetrovania.

Článok 6

Predbežné opatrenia voči obvinenému

39. Predbežné opatrenia v zmysle kán. 1722 CIC, kán. 1473 CCEO sa voči obvinenému aplikujú počas predbežného vyšetrovania v prípade, keď hrozí pokračovanie v páchaní deliktu, ovplyvňovanie poškodených osôb alebo svedkov, marenie predbežného vyšetrovania alebo ak sú nevyhnutné k ochrane dobrého mena obvineného alebo k zabráneniu pohoršenia. Použije sa predovšetkým zákaz alebo príkaz k pobytu na určitom mieste, zákaz kontaktovania poškodených osôb a svedkov a zákaz vykonávania úradu.

40. Obvinený je povinný spolupracovať s cirkevnými autoritami, ktoré vykonávajú vyšetrovanie. Pokiaľ obvinený vyšetrovanie závažným spôsobom marí, ovplyvňuje poškodené osoby alebo svedkov alebo porušuje opatrenia jemu uložené, môže sa voči obvinenému v zmysle kán. 1722 CIC, kán. 1473 CCEO aplikovať prísnejšie opatrenie.
41. Informáciu o právoplatnom odsúdení alebo oslobodení obvineného cirkevná autorita zverejní, pokiaľ tomu podľa jej úsudku nebráni vážna okolnosť. Táto informácia je považovaná za verejne dostupnú. Nesmie však obsahovať akékoľvek informácie o poškodenej osobe.

Článok 7 **Pomoc poškodeným**

42. Cirkevné autority sa majú zasadzovať o to, aby sa s obeťami a ich rodinami zaobchádzalo s rešpektom. Cirkevné autority k poškodeným osobám a k ich rodinám pristupujú dôstojne a s úctou a podľa možností a okolností prípadu im sprostredkujú predovšetkým prijatie, vypočutie a sprevádzanie aj prostredníctvom špeciálnych služieb. Cirkevné autority musia byť vždy ochotné prijať a vypočuť poškodených, či už osobne alebo prostredníctvom vlastného delegáta.
43. Cirkevné autority poškodeným osobám a ich rodinám poskytujú duchovnú pomoc, ďalej lekársku, terapeutickú a psychologickú pomoc podľa možností a okolností prípadu.
44. Cirkevné autority majú v maximálnej miere zmierniť dôsledky pohoršenia najmä výzvou k pokániu a modlitbám.
45. Vyobrazenia a súkromie poškodených osôb a dôvernosc osobných údajov majú byť chránené.
46. Poškodená osoba má právo iniciovať kánonickú procedúru voči obvinenému o náhradu škody v zmysle kán. 1729 CIC a kán. 1483 CCEO.

Článok 8 **Starostlivosť o obvineného**

47. Cirkevná autorita sa má postarať, aby obvinenému v prípade potreby bola poskytnutá odborná pomoc, psychologická starostlivosť a duchovná podpora.
48. Obvinený nesmie zostať sám, ale musí byť sprevádzaný na ceste zmierenia a nápravy.

49. Cirkevná autorita môže vhodnou formou pomôcť obvinenému preklenúť obdobie potrebné na hľadanie miesta v živote mimo cirkevnej štruktúry, ak bol odsúdený stratou klerického stavu alebo ak z iného dôvodu nie je možnosť ho v Cirkvi zamestnať. Tieto ustanovenia sa primerane použijú aj voči obvinenému laikovi zastávajúcemu v Cirkvi nejakú hodnosť alebo úrad.
50. Pokiaľ je následkom spáchania deliktu počatie dieťaťa, je povinnosťou páchatel'a prevziať zodpovednosť za materiálne zabezpečenie jeho a aj jeho matky a podľa okolností pomáhať spoluvytvárať podmienky pre jeho dôstojné narodenie a následný život. Ak zostane páchatel' podriadeným cirkevnej autorite, tá dohliadne, aby si svoje povinnosti splnil.

Článok 9 **Falošné obvinenia**

51. Cirkevná autorita má povinnosť chrániť komunitu prinavracaním pravdy a primeranými opatreniami obnoviť dobrú povest' nespravodlivo obvineného.
52. Cirkevná autorita má povinnosť postarať sa o klerika, ktorý bol nespravodlivo obvinený, poskytnutím duchovnej aj odbornej pomoci.
53. Obvinený sa môže domáhať náhrady škôd od osoby alebo jej zákonných zástupcov, ktorá ho falošne obvinila, v zmysle kán. 1729 CIC a kán. 1483 CCEO.
54. V prípade neopodstatnenosti obvinenia alebo podozrenia cirkevná autorita to musí zaznamenať v záverečnom dekréte predbežného vyšetrovania. Uvedený dekrét treba uchovávať spolu s vyšetrovacími úkonmi.

Článok 10 **Prechodné a záverečné ustanovenia**

55. Táto smernica nadobúda účinnosť dňa 11. 10. 2022. Nadobudnutím účinnosti sa ruší smernica „Postup v prípadoch sexuálneho zneužívania klerikmi“, vydaná a evidovaná Konferenciou biskupov Slovenska pod číslom K - 389/2014 – 1. Všetky konania, začaté pred nadobudnutím účinnosti tejto smernice sa dokončia podľa predpisov účinných v čase ich začatia.
56. Schválenie tejto smernice je oznámené Dikastériu pre náuku viery.
57. Podľa tejto smernice sa postupuje aj pri vyšetrovaní prípadov, ktoré sa stali pred jej účinnosťou.

V Badíne dňa 11. 10. 2022

Mons. Bernard Bober
košický arcibiskup metropolita

Predsednik Konferencije biskupov Slovenije